

גיא בן הינום

פמלה לוי בגלריה שלוש

פמלה לוי הגיעה לישראל בשנת 1976 ללא ידע קודם על הארץ. "פמלה, כגיורת אורחת, ראתה את הדברים מבחוץ" אמרה עליה ידידה שהיטיבה להכירה. ואכן היא כמעט לא למדה עברית. היחס שלה לארץ היה חזותי. היא "התאזרחה" באמנות שלה. היא הסתובבה עם מצלמה ברחובות ירושלים, בשכונות דתיות, בעיר העתיקה, בבריכת השחייה ובהמשך גם בתל-אביב, בתחנה המרכזית ועל חוף הים מול מלון דן. היא צילמה ללא הרף, ילדות תמימות, נערות מתבגרות, נשים בשלות ומזדקנות. הגברים שלה היו חיילים מתים, נערים שריריים וזקנים צפודים. מאוחר יותר בסטודיו היא לקחה דמות מפה ודמות משם, יצרה עולם של גופים עירומים ולבושים, מפגשים שיש בהם אלימות, מיניות, צפיפות ובדידות. הציור רווי מתחים וניגודים: כוח ופגיעות, אינטימיות וניכור. שני עשורים אחרי מותה מדום לב בשנת 2004 הציור כאילו צבר רבדים נוספים של משמעות. יתכן כי היה צורך באותו "מבט מבחוץ" כדי לראות משהו "שמבפנים" לא רואים אותו. כמה ציורים מוקדמים מתארים וריאציות שונות של אונס, החל בחבורת נערים הלופתים נערה עירומה וכלה באונס חזותי, אונס במבט. בציור "נערה דצה" חולפת גבר ונער לבושים. הנוף חשוף, טרשי, בשולי העיר, באזור התעשייה של תלפיות (שם גם נמצא הסטודיו שלה הנראה ברקע). הציור הזה הוא במידה רבה תשובה אישית ונשית ל"ארוחה על הדשא" של מאנה. אצל מאנה שני גברים לבושים משוחחים בנינוחות מעודנת כשלצידם אישה עירומה, נינוחה ובטוחה. אצל פמלה הנערה עירומה כאילו הולכת בטראנס, חשופה אך לא בהכרח חלשה. הטבע הפסטורלי החובק של מאנה

הפך נוקשה, קוצני וזוויתי, מצמרר למגע אך מהפנט חזותית. הנשים בציוריה של פמלה חשופות ופגיעות, אך לא בהכרח חלשות, ולנערה הרצה, המנותקת מסביבתה, יש כוח פנימי וגב זקוף. כמה מאות מטרים מהסטודיו שלה בסדנאות האמנים בתלפיות התחיל המדרון של גיא בן הינום, וגם הוא מופיע ברקע רבים מציוריה. פמלה אהבה את הרעיון שהיא גרה ועובדת קרוב למקום בו החולין קרוב כל כך לרובד בעל עוצמה מיתולוגית. שם הציור "גיא בן הינום, וירגיליוס" מתייחס לירידה של וירגיליוס לשאול. במרכז הציור מופיע גבר מבוגר, חיוור, משקפיו תלויים על חזהו. אולי הוא ראה, אולי סירב לראות, ואולי הוא רואה כעת את השאול, אבל השאול אינו גיהינום של עינויים אלא של יום יום. מימינו ילד קטן עירום, משמאלו ילדות ונערות, חלקן מביטות ימינה, אולי לאיום מתקרב נעלם מהעין. הציור המאוחר "החייאה" נראה במבט ראשון כארוטיקה טרופית: זוג אוהבים כאילו צף בין הדגים במרחב הים הכחול. רחוק ברקע, על קו החוף נראה צוות החייאה מטפל בטובע, האירוע שברקע הוא שנתן לציור את שמו, כתזכורת, ממנטו מורי, למוות הנמצא בכל מקום (אם כי אולי גם החיבוק הארוטי הוא החייאה). הציור של פמלה לוי נראה לעיתים כפנטזימה שקפאה. גם אם הנושאים התמתנו עם השנים, האלימות והחרדה נמצאים בכל מקום, בגלוי ובסמוי, לצד התמימות, הכוח והחושניות.

טקסט: איתמר לוי
אוצרת: נירה יצחקי

פמלה לוי, גניפר בר לב-מדען מטורף, 1995. שמן על בד, 120X200 סמ. צילום אלעד שריג

פמלה לוי, לילא כותרת, בונדס, 1998. שמן על בד, 149X119 סמ. צילום אלעד שריג

פמלה לוי, החייאה, 1993-2004. שמן על בד, 200X160 סמ. צילום אלעד שריג

גיא בן הינום, וירגיליוס, 1990. שמן על בד, 164 על 188 סמ. צילום אלעד שריג

Valley of Gehenna

Pamela Levi at Chelouch Gallery

Pamela Levi arrived in Israel in 1976 with no previous knowledge about the country. "Pamela, as a guest convert, saw things from outside," said a friend who knew her well. Indeed, she hardly acquired any Hebrew. Her relationship with the country was primarily visual. She "naturalized" through her art. She would walk around with her camera through religious neighborhoods in Jerusalem, The Old City, the local public swimming pool, and later also in Tel Aviv, at the central bus station or at the seashore near the Dan Hotel. She took photos of young innocent girls, adolescent, mature, and aging women. Her men were dead soldiers, muscular lads, and shriveled old man. Later, in the studio, she would pick a figure from here, another from there, and would create a world of naked and dressed-up bodies, encounters saturated with violence, sexuality, density, and loneliness. Her world is a condensation of tensions and oppositions: strength and vulnerability, intimacy and alienation. Two decades after her sudden death from a cardiac arrest, her work seems to have gained new meanings. Perhaps it was necessary to "look from outside" to see what is overlooked "from within".

Several early paintings depict variations on rape scenes, whether a bunch of boys dragging a naked girl, or visual rape committed by the gaze.

In "Running Girl" a naked adolescent girl runs in front of two fully clothed men. The landscape is rocky, and thorny, at the margins of town, in the Talpiot industrial area (where Pamela's studio is visible in the background). This painting can be seen as a personal feminine response to Manet's "Dejeuner sur l'Herbe", in which two sophisticated elegantly dressed men converse while a naked woman is sitting next to them. All three seem quite at ease. In Pamela's painting, the girl appears detached,

entranced, and exposed but not necessarily weak. Manet's soft embracing landscape turned rigid and angular, uninviting, yet visually hypnotizing. The women in Pamela's painting are often exposed and vulnerable, yet never fragile, as demonstrated by this muscular erect running girl.

A few hundred meters from Pamela's studio in Talpiot began the slopes of Gai Ben Hinom (Valley of Gehenna) which appears in the background of many of her paintings. She liked the idea of living and working so close to the place where the mundane merges into the mythological. The painting "Valley of Hell, Virgil" refers to Virgil's descent into hell. A pale elderly man, his glasses dangling on his chest, occupies the center of the painting. Perhaps he saw, refused to see, or sees hell right now, but hell is not a dramatic scene of overt tortures but rather the quotidian everyday surroundings.

"Resuscitation", a late painting, looks at first sight like an erotic Tropicana. Two naked lovers are floating among colorful fish in a blue sea. In the background, on the shore, a resuscitation team attends to a drowned man. It is the background event that gave the painting its name as a Memento Mori, a reminder of death that is everywhere (although the erotic caress can be seen as a resuscitation as well).

Pamela Levi's paintings often look like a pantomime frozen in mid-movement. Although her subject matter got more moderate with the years, potential violence and anxiety are still there, next to innocence, strength, and sensuality.

Text: Itamar Levy
Curator: Nira Itzhaki

פמלה לוי, 2002, ללא כותרת, 80.5x94.5, צילום באדיבות גלריה שלוש

פמלה לוי, נמרים, 2004, הדפס עץ ושמן על בד, 160x160 סמ, צילום אלעד שריג

פמלה לוי, נערה רצה, תלפיות, 1984, שמן על בד, 159.5x239.5 סמ, צילום אלעד שריג

פמלה לוי, מגרש צמיגים, דמויות בעירום, 1984-85, שמן על בד, 140x198 סמ, צילום אלעד שריג